

[Aage Fogh.]

der udlaantes Penge, og i Lighed med, hvad der var Tilfældet med andre Kriselove, spekulerede man ikke saa meget paa at betale tilbage igen. Det har resulteret i, at en Del af Foreningerne nu sidder i store Vanskeligheder. Andre Steder i Landet, hvor man betragtede disse Foreninger ud fra en anden Synsvinkel, nemlig som et brugeligt Hjælpemiddel i en længere Aarrække, sørgede man for at faa Pengene hjem, idet man var fuldstændig klar over, at hvis man ikke fik Pengene hjem igen, vilde det ikke være muligt at føre Foreningen videre. Jeg vil gerne ved denne Lejlighed henstille, at de Foreninger, der, maaske fordi de har betragtet Foreningens Virksomhed ud fra et forkert Synspunkt, er kommet ud for store Vanskeligheder, i Lighed med hvad der sker med de andre Driftslaan, faar afviklet den Gæld, de maaske ikke kan faa afviklet, hvis ikke Staten bærer en væsentlig Del af Tabet, saaledes at vi kunde faa ryddet op med Hensyn til begge Kategorier af Foreninger.

Jeg understreger, at det, man har til Hensigt med dette Lovforslag, er at lægge Forholdene saaledes til Rette, at vi, naar vi nu skal køre videre i den nye Periode, kan høste Beløring af de indvundne Erfaringer, der viser, at hvis man ikke administrerer disse Laaneforeninger efter meget rene og stærke Linier, er det ikke muligt at holde dem gaadene. Derfor stiller Forslaget ogsaa strenge Krav med Hensyn til Regnskab, med Hensyn til Revision og med Hensyn til Ledelse. Hvis en Forening har Underskud pr. 1. April, naar Regnskabet sluttes, kan det saaledes ikke nytte, at den faar Lov til at køre videre med Underskud Aar efter Aar, for saa ved vi, at det vokser Ledelsen over Hovedet, og saa sker der det, som desværre er sket forskellige Steder i Landet. Derfor forlanges det i Lovforslaget, at hvis der er Underskud pr. 1. April, skal det dækkes inden 1. Oktober, hvis Foreningen skal have Lov til at gaa videre. Jeg mener, at det maa gennemføres i Praxis, fordi det er en af Betingelserne for, at disse Foreninger kan fortsætte.

Baade det ærede Medlem Hr. Hans Pinstrup og det ærede Medlem Hr. Fibiger sagde, at de var ængstelige ved, at Landmændene saaledes skulde sættes helt ud af Spillet. Jeg er ikke af den Opfattelse, at det vil ske ved denne Lov. Jeg tror, at det vil kunne gaa som hidtil, at hvis en Landmand ønsker at købe en Ko, en Hest, en Maskine eller hvad det nu er, kan han selv oplede det Effekt, han ønsker at købe,

han kan ogsaa selv aftale den Pris, han finder rimelig, men det kan ikke overføres til ham, forinden Købet er godkendt, fordi der skal ligge en virkelig reel Kontrakt til Grund. Det skal være saadan, at naar det købt er overgaaet til hans Brug, saa har Foreningen Panteret, og saa skal Foreningen vide, at Laanet skal afdrages i Løbet af 3 Aar, og hvis den paagældende ikke kan betale i Løbet af 3 Aar, maa Foreningen gøre sin Panteret gældende og overtage sit Pant, for enhver Landmand ved, at hvis man venter 5—6 Aar, er Værdien af Pantet tvivlsom. Der maa ikke være Tvivl om, at Kontraktforholdet er i Orden, og det kan kun sikres, naar Foreningen i hvert Tilfælde har godkendt Købet, forinden Kontrakten er skrevet, og det tror jeg meget let man kan ordne.

Jeg skal ikke gaa ind paa Enkeltheder, idet jeg kan tiltræde den rent saglige Redegørelse, som det ærede Medlem Hr. Larsen (Bjerre) gav. Der er kun een Paragraf, som jeg synes er blevet lidt vanskelig, og det er § 6, som omhandler Reservefonden. Jeg synes, det maatte kunne lykkes i Udvalget at faa den gjort lidt simplere og mere forstaaelig og nemmere at administrere, men det kan vi, som sagt, tale om i Udvalget.

Angaaende Lovforslagets Begrundelse vil jeg gerne fremhæve, at den i og for sig ligger i en Udtalelse, som en af de ledende Mænd for vore Pengeinstitutter i Roskilde, med hvem jeg for nogen Tid siden drøftede disse Forhold, fremsatte, idet vedkommende Mand sagde: I vor Bank taber vi aldrig Penge paa Smaafolk. Naar vi afskriver Tab, er det aldrig paa Husmænd, Haandværkere o. lign., nej, det er helt andre, der giver os Tabene. Jeg sagde, at det er vistnok rigtigt, saadan tror jeg, det ligger Landet over. Men hvor kan det være, at hvis saadan en lille Mand, en Husmand, har Brug for at laane 200—300 Kr. til sin Bedrift, han saa skal have saa vanskeligt ved at faa dem? Der skal Kautionister og andre gode Folk til, for at Pengene kan skaffes frem, og saa ender det altid med, at han løber af med et Laan til en 8—9 pCt., fordi Laanet som Regel gives ham paa en Veksel. Derfor er det overmaade vigtigt, at vi faar dette Lovforslag gennemført, fordi de smaa Kapitaler, det drejer sig om for den enkelte, da vil kunne fremskaffes paa en for ham bekvem Maade.

Den anden Side af Sagen, der maaske er lige saa vigtigt, er, at enhver, der har praktisk Kendskab til Landbrug, ved, at hvis en saadan mindre Jordbruger vil købe en Ko eller Hest hos en Handelsmand og